

Izašao trojezični Hrvatski iseljenički zbornik 2012.

Nakladnik: Hrvatska matica iseljenika (matis.hr)

Novi broj *Hrvatskog iseljeničkog zbornika za 2012.* donosi 34 samostalnih autorskih priloga o suvremenim jezičnim i kulturnim tendencijama među raznovrsnim stvarateljima naših korijena, koji djeluju u dvadesetak zemalja svijeta. Prilozi su razvrstani u 8 tematskih cjelina: *Znaci vremena, Kroatistički obzori, Mostovi, Povjesnica, Baština, Duhovnost, Znanost te Nove knjige.*

Priloge su pisali stručnjaci mlađega naraštaja sa sveučilišta iz Zagreba, Rijeke, Pečuha, Melbournea i Toronta, te ugledni publicisti pretežito s migrantskom pozadinom.

Serijska, stručno-popularna publikacija, kojoj je nakladnik Hrvatska matica iseljenika je u 56 godištu izlaska – dok njezin nakladnik ulazi u 61 godinu uspješnoga djelovanja izvan domovine. Izrastavši na tradiciji najčitanijih hrvatskih knjiga 19. i 20. stoljeća - ilirskih *Danica* i preporodnih kalendarskih knjiga, HIZ uobičajeno sadrži priloge raznorodnog sadržaja i različitog stručnog dosega.

Tako u ovome godištu HIZ ima 6 izvornih znanstvenih radova koje prati bibliografija, 19 stručnih članaka i 3 prikaza recentne iseljeničke literature, te 4 priloga iz domovinskog kulturnog života, uz 2 intervju iz Kanade.

Suvremene su migracije prepoznate kao izazovna, i ekonomska, i kulturna, kategorija - što je vidljivo u Hrvatskome iseljeničkome zborniku od kada ga zadnjih 12 brojeva uređuje Vesna Kukavica. HIZ 2012. podjednako zainteresirano prati one ljude koji su putovanje odabrali kao stil života, migrante na inozemnim tržištima rada (kako radnike tako i mobilne znanstvenike koji odlaze u tehnološki naprednije zemlje) do naraštaja hrvatskih potomaka koji žive na raznim meridijanima od Aljaske do Ognjene zemlje pa sve do Australije i Novoga Zelanda. Iz godine u godinu evidentno je da HIZ nastoji prerasti u suvremenu publikaciju namijenjenu heterogenim grupama milijanskoga hrvatskoga iseljeničtva i to na hrvatskome, engleskome i španjolskome jeziku.

Među priložima izdvajamo studiju Jima Hlavaca (Melbourne) o *Jezičnoj politici i praksi u višejezičnoj Europi*. Osobite vrijednosti je prilog o *Učenju inojezičnoga hrvatskoga* Lade Kanajet Šimić, Matičine suautorice prvog *Hrvatskoga internetskoga tečaja*. Članak donosi sustavan pregled udžbenika za učenje hrvatskoga jezika kao stranoga. *Dječju književnost Hrvata u Mađarskoj* i njezine suvremene tendencije ocjenjuje Stjepan Blažetin (Pečuh). Perspektivnu ekološku pjesnikinju mlađega naraštaja iz Montreala Katiu Grubišić, znanu kao priređivačicu jedinstvene bibliografije *Croatian Literature in English* (Školska knjiga, Zagreb, 2007) opisala je Aparna Sanyal (Montreal). Iz riznice jezične biografistike, nove lingvističke discipline, inovativna je studija Aleksandre Ščukanec pod naslovom *Jezične biografije gradišćanskih Hrvata*. Teatrološku studiju o autentičnom pučkome teatru u Gradišću u zborniku je napisala Anđelka Tutek, obranivši istoimenu doktorsku disertaciju.

Iz povijesti književnosti u dijaspori izdvajaju se prilozi Božidara Petrača o dvostrukome egzilantu pjesniku Viktoru Vidi koji je skončao u Buenos Airesu, uvrštenom nedavno u *Stoljeća hrvatske književnosti* Matice hrvatske, te izvorni znanstveni rad riječke kroatistice dr. Estele Banov Depope o *Kalendarskim knjigama američkih Hrvata* – koji otkriva niz nepoznatih činjenica iz hrvatske kulturne povijesti 20. stoljeća u SAD-u.

Autorica Val Colic Peisker (Melbourne) u izvornom znanstvenom članku opisuje *Hrvatsku zajednicu u Australiji na početku 21. stoljeća*, izdvojivši dominantne sociokulturne pokazatelje među našim suvremenicima na tom kontinentu, koji postaju australska srednja klasa zahvaćena i prirodnim procesima akulturacije.

Novinarka Hrvatskoga radija Eliana Čandrlić u Zborniku opisuje mnogobrojne kulturne, obrazovne, znanstvene i gospodarske projekte koji su iz susjedstva osvojili potporu iz IPA pretpripravnog fonda Europske unije i to u suradnji s partnerima iz hrvatskih manjinskih zajednica srednje i jugoistočne Europe. Sretnici iz naših autohtonih manjinskih zajednica koristit će bespovratna sredstva za odobrene inovativne projekte sve do godine 2013. Uz partnere iz Slovenije, s mađarske strane sudjeluju partneri iz triju županija i to Zala, Somogy i Baranya. S hrvatske strane partnerstva se u IPA projektima prihvaćaju neprofitne udruge iz osam sjevernih hrvatskih županija, a među njima je najuspješnija u povlačenju sredstava Osječko-baranjska. Pomurski su Hrvati iz Mađarske dosad najuspješniji u pisanju projekata za sufinanciranje iz fondova EU među korisnicima iz zemalja u kojima žive hrvatske manjinske zajednice u regijama srednje i jugoistočne Europe, za što primaju i priznanja iz matične zemlje.

Nedavna umjetnička donacija iz Austrije zagrebačkoj *Modernoj galeriji* jedinoga portreta najstarije hrvatske skladateljice Dore Pejačević, koji je naslikao znameniti Maksimilijan Vanka 1917., potaknula je uredništvo za izgled naslovnice u znak zahvanosti donatoru Theodoru Lumbe (89), skladateljičinu sinu nastanjenom u Beču.

Građa ovogodišnjega sveska, koja opseže 408 stranica, ilustrirana je s 80 fotografija i 6 tabela.

Prethodni brojevi Hrvatskog iseljeničkog zbornika www.matis.hr
Za HMI: Mariana Matković